

Kepan lausunto ympäristöministeriön kuulemisessa ilmastonmuutosta koskevan Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta

Kepa on yli 300 suomalaisen kehitysyhteistyö- ja ympäristöjärjestön kattojärjestö. Kiitämme ympäristöministeriötä mahdollisuudesta lausua Pariisin sopimuksen allekirjoittamisesta.

Suomi toteuttamaan ilmasto-oikeudenmukaisuutta

Pariisin ilmastopöytäkirja asettaa vahvat pitkän aikavälin ilmastotavoitteet. Tavoitteet antavat yhdessä kestävä kehityksen Agenda 2030:n sitoumuksen kanssa selkeät suuntaviivat ilmaston ja kehityspolitiikan yhdistämiseen.

Suomen ja EU:n ilmastotavoitteet eivät kuitenkaan ole linjassa Pariisin sopimuksen pitkän aikavälin tavoitteiden kanssa. Tosin hallitusohjelman tavoitteet kivihiilen energiakäytön lopettamisesta ja öljynkäytön puolittamisesta vievät toteutuessaan Suomen lähemmäksi Pariisin tavoitetta kuin asetetut päästötavoitteet. EU:n päästötavoitteiden kiristäminen olisi Suomen etu ja kustannustehokas tapa toteuttaa Pariisin sopimuksen kanssa linjassa olevaa ilmastopolitiikkaa. Se antaisi myös Suomelle mahdollisuuksia hyötyä kestävien ratkaisujen tarjoamisesta.

Suomen edun lisäksi se palvelisi kehitysmaiden köyhimpien etua. Omien päästötavoitteiden kiristäminen kannustaa myös kehitysmaita näiden ilmastotyössä ja luo ratkaisuja, joita voidaan tarjota kehitysmailla. **Suomen tulisi kiristää omia päästötavoitteitaan ja ajaa EU:ssa tavoitteiden kiristämistä. Päästöjä tulee vähentää vähintään 60 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Energia- ja ilmastostrategian päästötavoitteiden sekä keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelman tavoitteiden tulisi olla linjassa Pariisin pitkän aikavälin ilmastotavoitteiden kanssa.**

Ilmastorahoituksen osalta Pariisin neuvottelut johtivat COP-päätökseen, joka asettaa 100 miljardin ilmastorahoitustason vuosille 2020–2025. Tälle tasolle ilmastorahoitus on tarkoitus nostaa vuoteen 2020 mennessä. Jäljelle jäi kuitenkin useita kysymyksiä.

1. Mikä lasketaan ilmastorahoitukseksi?

Ilmastorahoituksen tavoitteena on vastata ilmastonmuutoksen sopeutumisen ja hillinnän haasteisiin maissa, joilla ei ole tarpeeksi resursseja tilanteen ratkaisemiseksi.

Kehitysyhteistyömäärärahojen päätehtävä on vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta. Jos niitä aletaan laskea sekä kehitysyhteistyömäärärahoiksi että ilmastorahoitukseksi, rahaa saadaan ilmastotoimiin lisää vain näennäisesti. Suomen tulee erottaa kehitysyhteistyömäärärahat ilmastorahoituksesta. **Ilmastorahoitukseksi tulee laskea ainoastaan uudet ja erilliset lahjamoitoiset rahoituserät, jotka tähtäävät ensisijaisesti ilmastonmuutoksen sopeutumiseen tai hillintään.**

Tämä voidaan toteuttaa palauttamalla päästöhuutokauppatulojen korvamerkintä ilmastorahoitukseen. Tämä keräsi viime vaalikaudella kansainvälistä kiitosta esimerkiksi innovatiivisen rahoituksen muotona. Jos koko ilmastorahoitusmäärärahaa ei korvamerkitä, tulee ilmastorahoitukseen kuitenkin ohjata tulot, jotka ylittävät EU:n asettaman rajan teollisuuden tukemiselle.

2. Mihin ilmastorahoitus suunnataan?

Ilmastorahoituksessa etenkin sopeutumistoimet ovat huonosti resursoituja, koska niihin on vaikea saada yksityisiä investointeja, toisin kuin ilmastonmuutoksen hillintätoimiin. Kaikkein köyhimmät alueet ja ihmiset ovat usein myös kaikkein haavoittuvimpia ilmastonmuutoksen seurauksille. Sopeutuminen auttaa suojaamaan saavutettuja kehitystuloksia, kuten köyhyyden poistamista. **Suomen tulee suunnata ilmastorahoituksestaan vähintään puolet sopeutumistoimiin.**

Pariisin sopimuksen myötä on selvää, että ilmastonmuutos on otettava huomioon kaikessa toiminnassa sekä Suomessa että kehitysmaissa. On tärkeää varmistaa, että kehityspolitiikassa pysyy ilmastopoliittinen koherenssi eli **kaikkien kehitysyhteistyöhankkeiden ja toimintojen tulee tukea ainoastaan vähähiilistä kehitystä ja kaikista hankkeista tulisi raportoida niiden ilmastovaikutukset.**

Ilmastotoiminnan varjolla ei kuitenkaan saa polkea ihmisoikeuksia ja sen estämiseksi sopimuksessa on luonnon monimuotoisuuden ja luonnonmetsien suojelua sekä paikallisten ihmisten oikeuksia koskevia turvalausekkeita, jotka on eritelty UNFCCC/CP/2010/7/Add.1 liitteessä I. Näiden turvalausekkeiden noudattamisen varmistaminen on ensisijaista Pariisin sopimuksen artiklan 5.2. toimeenpanossa ja **kaikkien metsäkatoa ja metsien laadun heikkenemistä koskevien hankkeiden tulee raportoida ehtojen täyttymisestä. Suomen ilmastorahoitusta voidaan myöntää vain näiden ehtojen täytyttyä.**

Kepa kannattaa ja suosittaa Pariisin ilmastosopimuksen allekirjoittamista.

Lisätiedot

Jonas Biström

Asiantuntija, ilmasto-oikeudenmukaisuus

puh. 050 317 6686

jonas.bistrom@kepa.fi